

Asia C-291/19**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

9.4.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Curtea de Apel Braşov (Romania)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

28.3.2019

Valittaja:

SO

Vastapuolet:

TP ym.

Pääasian kohde

Valitus, jonka valittaja SO on tehnyt Curtea de Apel Braşoville (sezione penale) (Braşovin ylioikeus, rikosoikeudellinen jaosto), päätöksestä, jolla asian käsittelystä vastaava syyttäjä lopetti asian käsittelyn, ja päätöksestä, jolla Înalta Curte de Casaţie şi Justiţiei (ylin tuomioistuin) yhteydessä toimivan syyttäjänviraston – Direcţia Naţională Anticorupţie (kansallinen korruptiontorjuntaosasto, jäljempänä korruptiontorjuntaosasto) – Secţia de fightere a infracţiunilor asimilate infracţiunilor de corupţie (jäljempänä korruptionrikoksiin rinnastettavien rikosten torjuntaa käsittelevä jaosto) osaston päällikkönä toimiva syyttäjä vahvisti asian käsittelyn lopettamista koskevan päätöksen; päätökset koskevat rikosilmoituksia, joilla valittaja toi esiin useiden syyttäjien ja tuomareiden sekä yhden asianajajan rikokset.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Curtea de Apel Braşov pyytää SEU 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja SEUT 267 artiklan nojalla tulkintaa 13.12.2006 tehdystä komission päätöksestä

2006/928/EY, SEU 2 artiklasta, SEU 4 artiklan 3 kohdasta sekä SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetusta tuomioistuinten riippumattomuuden periaatteesta sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisesta kohdasta.

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Onko 13.12.2006 tehdyllä Euroopan komission päätöksellä 2006/928/EY perustettua yhteistyö- ja seurantajärjestelmää pidettävä SEUT 267 artiklassa tarkoitettuna Euroopan unionin toimielimen toimena, josta voidaan pyytää unionin tuomioistuimen tulkintaa?

2. Sitovatko mainitun järjestelmän puitteissa laadituissa kertomuksissa esitetyt vaatimukset Romaniaa, etenkin (mutta ei ainoastaan) siltä osin kuin on kyse tarpeesta tehdä yhteistyö- ja seurantajärjestelmää koskevien päätelmien mukaisia lainsäädäntömuutoksia Venetsian komission ja Euroopan neuvoston lahjonnan vastaisen valtioiden ryhmän suositusten mukaisesti?

3. Onko Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklaa, kun sitä luetaan yhdessä 4 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että jäsenvaltioiden velvollisuuteen noudattaa oikeusvaltion periaatteita kuuluu myös vaatimus siitä, että Romania noudattaa 13.12.2006 tehdyllä komission päätöksellä 2006/928/EY perustetun yhteistyö- ja seurantajärjestelmän yhteydessä laadituissa kertomuksissa asetettuja vaatimuksia?

4. Onko SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistettu tuomioistuinten riippumattomuuden periaate, sellaisena kuin sitä tulkitaan Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä (suuri jaosto, tuomio 27.2.2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117), esteenä oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosaston perustamiselle Înalta Curte de Casație și Justiției yhteydessä toimivaan syyttäjänvirastoon, kun otetaan huomioon kyseiseen osastoon kuuluvien syyttäjien virkaan nimittämistä ja virasta erottamista koskevat menettelytavat, viran harjoittamista osastossa koskevat yksityiskohtaiset säännöt sekä toimivallanjakoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja kun tiedetään, että kyseisessä osastossa on vain hyvin vähän virkoja?

5. Onko Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan [toinen kohta], joka koskee oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa, esteenä oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosaston perustamiselle Înalta Curte de Casație și Justiției yhteydessä toimivaan syyttäjänvirastoon, kun otetaan huomioon viran harjoittamista osastossa koskevat yksityiskohtaiset säännöt sekä toimivallanjakoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja kun tiedetään, että kyseisessä osastossa on vain hyvin vähän virkoja?

Unionin oikeussäännöt ja unionin oikeuskäytäntö, joihin viitataan

SEU 2 artikla, SEU 4 artiklan 3 kohta ja SEU 19 artiklan 1 kohta.

Bulgarian tasavallan ja Romanian liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan 37 ja 38 artikla.

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla.

Yhteistyötä ja Romanian edistymisen seurantaan koskevan järjestelmän perustamisesta tiettyjen arviointiperusteiden täyttämiseksi oikeuslaitoksen uudistamisen ja korruption torjunnan alalla 13.12.2006 tehty komission päätös 2006/928/EY.

Komission yhteistyö- ja seurantamekanismin puitteissa saavutetusta edistyksestä Euroopan parlamentille ja neuvostolle 25.1.2017 antama kertomus, jossa täsmennetään ensin, että yhteistyö- ja seurantamekanismin tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettujen toimenpiteiden ”arvioimiseksi täysipainoisesti” on ”tarkasteltava, miten niiden aiottu vaikutus toteutuu käytännössä, voidaanko niiden katsoa sisältyvän Romanian oikeudelliseen ja institutionaaliseen kehykseen ja ovatko ne peruuttamattomia”, minkä jälkeen lisätään, että ”mekanismin tavoitteiden saavuttamista ovat vääjäämättä hidastaneet taustalla vaikuttavat seikat, kuten oikeuslaitoksen riippumattomuuden ja tuomioistuinpäätösten lainvoimaisuuden kyseenalaistaminen ja toisinaan myös suorat pyrkimykset purkaa uudistukset”.

Komission yhteistyö- ja seurantamekanismin puitteissa saavutetusta edistyksestä Euroopan parlamentille ja neuvostolle 13.11.2018 antaman kertomuksen lukuun 3, jonka otsikko on ”Arvio edistymisestä tammikuussa 2017 annetussa kertomuksessa vahvistettujen suositusten täyttämässä”, sisältyvä 3.1 kohta, jonka otsikko on ”Ensimmäinen arviointiperuste: oikeuslaitoksen riippumattomuus ja uudistaminen”, sekä luku 4, jonka otsikko on ”Päätelmät”.

Tuomio 27.2.2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, 42–44 kohta).

Tuomio 25.6.2018, Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 48 kohta).

Tuomio 13.6.2017, Florescu ym. (C-258/14, EU:C:2017:448).

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Rikoslain (Codul penal) 175 ja 297 § sekä rikosprosessilain (Codul de procedură penală) 339, 340 ja 341 §, joiden sisältö esitetään asiassa C-195/19 esitetyssä ennakkoratkaisupyynnössä.

Korruption ehkäisemisestä sekä korruptiota koskevista tutkimuksista ja seuraamuksista annetun lain nro 78/2000 (legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție) 13² §, jonka nojalla seuraamusta koskevaa erityistä rajaa nostetaan kolmanneksella virka-aseman väärinkäyttöä koskevissa tapauksissa, jos viranhaltija on saanut itselleen tai muille perusteetonta hyötyä.

Oikeuslaitoksen järjestämisestä annetun lain nro 304/2004 (legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară) 88¹–88⁹ § – joiden sisältö esitetään asiassa C-195/19 esitetyssä ennakkoratkaisupyyntöissä – ja 88¹⁰ ja 88¹¹ §, jotka koskevat virkatehtävien hoitoa secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție (oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosasto) lähettämällä komennukselle virkamiehiä ja rikospoliiseja, jotka ovat suoraan tutkintaosaston syyttäjän alaisuudessa ja suorassa määräysvallassa, sekä vastaavasti palkkaamalla tutkintaosastoon tietojen käsittelyn ja hyödyntämisen, talouden, finanssitalouden, tullialan, tietotekniikan ja muiden alojen asiantuntijoita; kaksi viimeksi mainittua pykälää on lisätty hallituksen kiireellisellä asetuksella nro 12/2019 (ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/2019).

Hallituksen kiireellinen asetus nro 7/2019 (ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/2019), jolla muun muassa muutetaan ja täydennetään lakia nro 304/2004. Tällä asetuksella 88¹ §:ään lisätään uusi 6 momentti, jonka mukaan ”hierarkiassa ylempänä olevalla yleisellä syyttäjällä” tarkoitetaan tutkintaosaston toimivaltaan kuuluvissa rikoksissa osaston päällikköä, ja tämä koskee myös asioita, joissa on annettu ratkaisu ennen osaston toimintavalmiuteen saattamista. Mainitulla hallituksen asetuksella muutetaan 88⁷ §:ää, jonka 1 momentin d kohdassa säädetään tutkintaosaston uudesta toimivallasta, joka muodostuu oikeussuojakeinojen käyttämisestä ja niistä luopumisesta osaston toimivaltaan kuuluvissa asioissa sekä asioissa, jotka ovat vireillä tuomiovaltaa käyttävissä elimissä tai jotka on ratkaisu lopullisesti ennen osaston toimintavalmiuteen saattamista.

Tutkintaosaston tosiasiallisen toiminnan aloittamista koskevista toimenpiteistä annetun hallituksen kiireellisen asetuksen nro 90/2018) (ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90/2018 privind unele măsuri pentru operaționalizarea SIIJ) I ja II §, joiden sisältö esitetään asiassa C-195/19 esitetyssä ennakkoratkaisupyyntöissä.

Înalta Curte de Casație și Justiție 26.2.2019 oikeudellisten kysymysten ratkaisua koskeneessa asiassa antama päätös nro 3, jonka mukaan lain nro 304/2004 88⁸ §:n 2 momentin säännösten tulkinnassa osallistumisen istuntoihin tutkintaosaston toimivaltaan kuuluvissa asioissa, joissa syytteen on nostanut korruptiontorjuntaosasto, varmistavat Înalta Curte de Casație și Justiție yhteydessä toimivan syyttäjänviraston lainkäyttöosaston yleiset syyttäjät tai asiasta vastaavan tuomioistuimen yhteydessä toimivan syyttäjänviraston yleiset syyttäjät.

Curtea Constituțională (perustuslakituomioistuin) ratkaisut nro 1519/2011 ja nro 2/2012, joiden merkityksellinen sisältö esitetään asiassa C-195/19 esitettyssä ennakkoratkaisupyynnössä, ja Curtea Constituțională ratkaisu nro 104/2018, jonka merkityksellinen sisältö, etenkin 88 ja 90 kohta, esitetään asiassa C-195/19 esitettyssä ennakkoratkaisupyynnössä.

Tosiseikkojen ja pääasian lyhyt kuvaus

- 1 SO teki joulukuussa 2015 ja helmikuussa 2016 neljä rikosilmoitusta, joiden mukaan neljä syyttäjää oli syyllistynyt lain nro 78/2000 13² §:ssä, kun sitä luetaan yhdessä rikoslain 297 §:n 1 momentin kanssa, tarkoitettuun virka-aseman väärinkäyttöön ja Brașovin asianajajayhteisön asianajaja rikoslain 291 §:n 1 momentissa tarkoitettuun vaikutusvallan väärinkäyttöön. SO väitti, että mainitut syyttäjät ovat laiminlyöneet useita virkatehtäviään joko siten, että he ovat perustelematta kieltäytyneet tutkimasta tiettyjä SO:n pyyntöjä, toimittamasta tälle tietoja tai luovuttamasta jäljennöksiä eräistä rikosasiakirja-aineistoon sisältyvistä asiakirjoista, tai siten, että he ovat toimineet lainmukaisen toimivaltansa ylittäen ja antaneet toimia lainvastaisesti ja perusteettomasti.
- 2 SO teki näin ollen rikosilmoituksen kahdesta Judecătoria Brașovin (Brașovin ensimmäisen asteen tuomioistuin) ja Tribunalul Brașovin (Brașovin ylioikeus) tuomarista ja väitti, että he kuuluvat rikollisjärjestöön ja ovat esittäneet SO:sta epäedullisia lausuntoja eri menettelyissä.
- 3 Tutkittuaan käsiteltävää asiaa parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție (ylimmän tuomioistuimen yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto – Kansallinen korruptiontorjuntaosasto – korruptionrikoksiin rinnastettavien rikosten torjuntaa käsittelevä jaosto) lopetti 8.9.2017 antamallaan päätöksellä asian käsittelyn ja totesi, etteivät teot ole rikoslain perusteella rangaistavia, ettei niitä ole tehty tuottamuksellisesti rikoslaissa tarkoitettussa merkityksessä ja että rikollisjärjestöön kuulumisen osalta väitettyjä tekoja ei ole tapahtunut.
- 4 SO valitti asiaa käsitelleen yleisen syyttäjän päätöksestä hierarkiassa ylempänä olevalle ylemmälle syyttäjälle eli korruptiontorjuntaosaston yhteydessä toimivan korruptionrikoksiin rinnastettavien rikosten torjuntaa käsittelevän jaoston päällikölle, joka hylkäsi 20.10.2017 antamallaan päätöksellä valituksen perusteettomana.
- 5 SO valitti näin ollen asian käsittelyn lopettamista koskevasta päätöksestä tuomioistuimeen, joka ei katsonut olevansa toimivaltainen, minkä jälkeen valitus kirjattiin ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa Curtea de Apel Brașovissa 11.9.2018.

Ennakkoratkaisukysymysten perustelujen suppea esitys

- 6 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että koska menettely tuomioistuimessa edellyttää yleisen syyttäjän pakollista osallistumista, istuntoihin otti alun perin osaa korruptiontorjuntaosaston yleinen syyttäjä ja että lain nro 304/2004 muutosten ja Înalta Curte de Casație și Justiției 26.2.2019 antaman päätöksen nro 3 voimaantulon jälkeen istuntoon osallistui Curtea de Apel Brașovin yhteydessä toimivan syyttäjänviraston yleinen syyttäjä. Mikäli valittaja SO:n valitus todetaan perustelluksi, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on palautettava asia oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosastoon rikosoikeudellisen menettelyn aloittamista varten.
- 7 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa näin ollen, että koska pääasian käsittelyn jatkaminen edellyttää oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosaston yleisten syyttäjien osallistumista, on selvitettävä, onko unionin oikeus esteenä tällaisen erityisen syyttäjänviraston osaston perustamisesta annetulle kansalliselle lainsäädännölle.
- 8 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin vahvistaa yhteistyö- ja seurantajärjestelmän luonnetta koskevasta ensimmäisestä kysymyksestä, että järjestelmä on perustettu päätöksellä 2006/928/EY Bulgarian tasavallan ja Romanian liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan 37 ja 38 artiklan mukaisesti.
- 9 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, joka ottaa huomioon kyseiset säännökset, komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle 25.1.2017 antaman kertomuksen sekä mahdollisuuden määrätä seuraamuksia, jos tehtyjä sitoumuksia ei noudateta, ja viittaa unionin tuomioistuimen 13.6.2017 antamaan tuomioon Florescu ym., jossa unionin tuomioistuin totesi, että Euroopan yhteisön ja Romanian välillä Bukarestissa ja Brysselissä 23.6.2009 tehtyä yhteisymmärryspöytäkirjaa on pidettävä SEUT 267 artiklassa tarkoitettuna unionin toimielimen toimenä, josta voidaan pyytää unionin tuomioistuimen tulkintaa, katsoo aiheelliseksi selvittää, voidaanko yhteistyö- ja seurantajärjestelmää pitää toimenä, josta voidaan pyytää unionin tuomioistuimen tulkintaa.
- 10 Toisen kysymyksen osalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle 13.11.2018 antamaan kertomukseen – jonka päätelmissä todetaan, että ”tilanteen korjaamiseksi suositellaan seuraavia toimia:– – oikeudenkäyttöä koskevien lakien ja niihin liittyvien poikkeusasetusten täytäntöönpano on keskeytettävä välittömästi [ja] oikeudenkäyttöä koskevien lakien tarkistuksessa on otetta täysimääräisesti huomioon yhteistyö- ja seurantamekanismiin liittyvät sekä Venetsian komission ja GRECON antamat suositukset” – ja pyytää unionin tuomioistuinta selvittämään, ovatko mainitun järjestelmän yhteydessä laadituissa kertomuksissa nimenomaisesti suositellut toimenpiteet sitovia, jolloin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voisi todeta, että oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosaston

perustamisesta annettuja kansallisia oikeussääntöjä ei sovelleta tai ei voida soveltaa, ja onko sitovuus rajattava tiukasti kertomuksen päätelmiin vai ovatko myös muut kertomukseen sisältyvät seikat sitovia, kuten etenkin ne, joiden yhteydessä on tuotu esiin Demokratiaa oikeusteitse -komission ja Euroopan neuvoston lahjonnan vastaisen valtioiden ryhmän (GRECO) antamien suositusten kanssa ristiriidassa olevat toimenpiteet.

- 11 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa samansuuntaisesti, että 13.11.2018 annetussa komission kertomuksessa todetaan nimenomaisesti, että yksi toimenpiteistä, joka on vaikuttanut kielteisesti tuomareiden riippumattomuuteen ja heikentänyt luottamusta oikeuslaitokseen, on oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosaston perustaminen.
- 12 Tältä osin Venetsian komission 20.10.2018 antamassa lausunnossa nro 924 todetaan nimenomaisesti, että ”erityistä huolta herättää myös – – uusi oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosasto”; GRECON 19.–23.3.2018 antaman Romaniaa käsittelevän erityisen kertomuksen 33 ja 34 kohdassa puolestaan todetaan muun muassa seuraavaa: ”Yksi kiistanalaisimmista muutoksista on uuden – – oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosaston perustaminen, jota monet pitävät poikkeamana nykyisessä toimielinjärjestelmässä etenkin seuraavien seikkojen perusteella: i) sellaisten tietojen tai erityisten arviointien puuttuminen, joilla voitaisiin näyttää toteen oikeuslaitoksen rakenteelliset ongelmat, joilla kyseinen aloite voitaisiin oikeuttaa; ii) kyseisen osaston johdon nimittämistapa, sekä iii) se, että osaston käytössä ei ole tutkijoita ja tarkoituksenmukaisia tutkintavälineitä, toisin kuin muilla syytteitä ajavilla erikoistuneilla elimillä. Samoin on tähdennetty, että tällainen elin ylikuormittuisi välittömästi sellaisten säännösten takia – – joissa vaaditaan lukuisten asioiden välitöntä siirtoa muille syyttäjänvirastoille, vaikka virkojen suunniteltu määrä (15 lakiesityksen mukaan) on alimitoitettu arvioituun työmäärään nähden;” kertomuksessa todetaan vielä, että ”entistäkin vahvemmin nousee esiin myös huoli siitä, että kyseistä rakennetta voitaisiin kevein perustein käyttää erikoistuneiden syyttäjänvirastojen hoitamien tapausten siirtämiseen tai että se voisi käsitellä arkaluonteisia suurta mielenkiintoa herättäviä tapauksia, mikäli tuomaria vastaan nostetaan syyte, siis tilanne jonka perusteella uuden rakenteen toimivalta määräytyisi automaattisesti”. Kyseisessä lausunnossa suositellaan luopumaan oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosaston perustamisesta.
- 13 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää kolmannella ja neljännellä ennakkoratkaisukysymyksellä selvittämään ensimmäisiin kahteen kysymykseen annettavasta vastauksesta riippumatta, onko Euroopan oikeusjärjestyksen perustana olevia Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa vahvistettuja periaatteita tulkittava siten, että ne ovat esteenä mainituille kansallisille säännöksille sillä perusteella, että ne vaarantavat oikeusvaltioperiaatteen ja oikeuslaitoksen riippumattomuuden, kun otetaan huomioon niiden sisältö ja yhteistyö- ja seurantajärjestelmän sekä Venetsian komission ja GRECON yhteydessä tehty arviointi.

- 14 Tältä osin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muistutti ensin SEU 19 artiklan 1 kohdan määräyksistä ja unionin tuomioistuimen asiassa Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, 42–44 kohta) ja asiassa Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet) (C-216/18, 48 kohta) antamista tuomiosta, minkä jälkeen se vahvisti osan Venetsian komission ja GRECON esittämästä arvostelusta, joka koski oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosaston perustamiseen johtaneita lain nro 304/2004 muutoksia.
- 15 Ensimmäinen arvostelu koskee oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosaston rakennetta; osasto koostuu 15 yleisestä syyttäjistä, jotka joutuvat käsittelemään tuhansia tapauksia vuosittain. Aiemmin niitä käsitteli yli 150 yleistä syyttäjää syyttäjänviraston 19 osastossa, joten on selvää, että osaston 15 yleistä syyttäjää tulevat olemaan ylityöllistettyjä, mikä puolestaan vaikuttaisi syytteiden laatuun.
- 16 Toinen arvostelu koskee sitä, että oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosasto on suunniteltu yhdeksi ainoaksi rakenteeksi, jonka kotipaikka on Bukarest, mikä tarkoittaa, että tutkinnan kohteena olevat tuomarit joutuisivat näkemään kaksin verroin vaivaa matkustaakseen istuntoon, mikä maksaisi enemmän ja voisi vaikuttaa heidän puolustautumisoikeuksiinsa.
- 17 On myös arvosteltu päällikkösyöttäjän ja muiden 14 yleisen syyttäjän nimittämismenettelyä; kollegion suullinen haastattelu painaa 60 prosenttia heidän valinnassaan, mikä ei anna riittäviä takeita puolueettomasta valintamenettelystä.
- 18 Selvillä ei ole myöskään tapa, jolla oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosaston yleisiin syyttäjiin voitaisiin tosiasiallisesti kohdistaa tutkinta mahdollisista rikoksista, varsinkin niistä, jotka he olisivat tehneet virassaan.
- 19 Arvostelun kohteena ovat olleet niin ikään muutokset, jotka on tehty hallituksen kiireellisellä asetuksella nro 7/2019 (ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/2019) ilman ylimmän tuomarineuvoston (Consiliu Superior al Magistraturii) lausuntoa. Siten 6 momentin lisääminen lain nro 304/2004 88¹ §:ään on nähty ensi askeleena siihen, että oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosasto jätetään yleisen syyttäjän toimivallan ulkopuolelle, kunnes siitä tulee tosiasiallisesti erillinen syyttäjänvirasto.
- 20 Koska tuomarin syytteesenpano voi johtaa virasta pidättämiseen, oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosastoa voitaisiin sen organisaatiota ja toimintaa koskevien arvioitujen näkökohtien osalta pitää painostuskeinona, joka voi vaikuttaa tuomioistuinten riippumattomuuteen.
- 21 Viidennen kysymyksen osalta ennakkoratkaisupyyntö esittänyt tuomioistuin esittää joukon seikkoja, joiden perusteella on sen mielestä syytä epäillä, voidaanko oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosastossa harjoitettavalla syytetoiminnalla yhdessä oikeudenkäyntivaiheen aikana toteutettavien toimien kanssa taata asian käsittely kohtuullisessa ajassa.

- 22 Näin ollen se tosiasia, että 5.3.2019 mennessä vain kuusi 15:stä yleisen syyttäjän virasta oli täytetty, mikä vastaa 40 prosentin työllisyysastetta, joka on paljon alhaisempi kuin muissa syyttäjänvirastoissa, tai se seikka, että oikeuslaitoksen sisäisten rikosten tutkintaosaston toimintavalmiuteen saattamisen ajankohdan jälkeen siinä on rekisteröity 1 422 menettelyä – kun otetaan huomioon, että mainitun osaston on hoidettava lisäksi 795 yleisluonteista toimea (rikosilmoitukset, hakemukset, lausunnot, erilaiset pyynnöt) –, sekä vielä se seikka, että tutkintaosastolla on mahdollisuus käsitellä myös muita rikosoikeudelliseen menettelyyn liittyviä asiakirjoja, jos tuomareita vastaan tehdään rikosilmoituksia, kuten erityisesti arkaluonteisia ja mediajulkisuutta saavia asiakirjoja, ovat sellaisia näkökohtia, joiden perusteella ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin epäilee mahdollisuutta tehokkaaseen tutkimukseen ja asian käsittelyyn kohtuullisessa ajassa, mikä asettaa kyseenalaiseksi käsiteltävän kansallisen lainsäädännön yhteensopivuuden Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan vaatimusten kanssa.
- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa asioissa C-83/19, C-127/19 ja C-195/19 esitettyihin kolmeen ennakkoratkaisupyyntöön, joihin sisältyy kysymyksiä, jotka ovat osittain samankaltaisia kuin käsiteltävässä asiassa esitetyt kysymykset.

TYÖASIAKIRJA